

2018

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME**

No. 14

STAATSBESLUIT van 2 februari 2018, ter uitvoering van de artikelen 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 21, 24 en 24 a van de Wet van 16 januari 2017 houdende regels met betrekking tot het welzijn van dieren en nadere wijziging van het Wetboek van Strafrecht.

(Wet Dierenwelzijn) (SB 2017 no. 4) (Besluit Dierenwelzijn)

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

Overwegende, dat ter uitvoering van de artikelen 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 13, 15, 21, 24 en 24 a van de Wet Dierenwelzijn (SB 2017 no. 4) het nodig is het volgende vast te stellen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, vastgesteld het onderstaand door de Raad van Ministers voorbereid staatsbesluit:

**HOOFDSTUK 1
ALGEMENE BEPALINGEN**

Artikel 1

In dit staatsbesluit en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. Minister: de Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij;
- b. Veterinaire Dienst: de afdeling Veterinaire Dienst van het Ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij;
- c. wet: de Wet Dierenwelzijn;
- d. bedrijf: de plaats waarin een persoon voor economisch gewin aangewezen soorten of categorieën van dieren verkoopt, te koop aanbiedt, koopt, verhuurt, aflevert of deze ten behoeve daarvan voor handen heeft;

- e. veterinaire vergunning: een schriftelijk bewijs van toestemming van het ministerie van Landbouw, Veeteelt en Visserij die wordt gegeven aan de houder ter exploitatie van een bedrijf, dierentuin, dierenasiel- en andere dierenverblijven door het hoofd van de Veterinaire Dienst.

Artikel 2

Dit staatsbesluit stelt voorschriften vast omtrent de wijze waarop dieren mogen worden gehouden, het mishandelen van dieren, het doden van dieren, het scheiden van een dier met moederdier, het fokken van dieren, het uitvoeren van lichamelijke ingrepen op dieren, de handel in dieren, het vervoeren van dieren, het gebruik van dieren bij wedstrijden, de exploitatie van dierentuinen, dierenasiel- en andere dierenverblijven.

Artikel 3

1. Met de uitvoering van controle en het houden van toezicht op de naleving van de Wet Dierenwelzijn en de voorschriften gesteld in dit staatsbesluit zijn belast de door de minister als zodanig aangewezen personen van het onderdirectoraat Veeteelt.
2. Het hoofd van de Veterinaire Dienst is belast met het verstrekken, intrekken, verlengen en wijzigen van de veterinaire vergunning.

HOOFDSTUK 2 HOUDEN VAN DIEREN

Artikel 4

1. Bij beschikking worden er diersoorten of categorieën van dieren aangewezen, die mogen worden gehouden volgens de in dit staatsbesluit aangewezen voorwaarden.
2. In de Jachtwet genoemde kooidieren en jachtwild mogen niet als huisdier worden gehouden.

Artikel 5

1. Dieren worden op zodanige wijze gehouden dat ze vrij zijn:
 - a. van dorst, honger en onjuiste voeding;
 - b. van fysiek en fysiologisch ongerief;

- c. van pijn, verwondingen en ziektes;
 - d. van angst en chronische stress;
 - e. om hun natuurlijke (soorteigen) gedrag te vertonen.
2. Bij het houden van dieren in een verblijf wordt rekening gehouden dat:
- a. het soorteigen gedrag van de diersoorten zoveel als mogelijk tot uiting komt en zoveel als mogelijk in stand wordt gehouden;
 - b. de bewegingsvrijheid van de diersoorten niet op zodanige wijze wordt beperkt dat het dier daardoor onnodig lijden of letsel wordt toegebracht;
 - c. er voldoende ruimte wordt gelaten voor de fysiologische, ethologische en andere behoeften van het dier;
 - d. de sociale levenswijze van dieren in het wild zoveel mogelijk tot uitdrukking komt, rekening houdend met de mogelijkheden van het individuele dier;
 - e. indien een dier niet in een gebouw wordt gehouden, er bescherming wordt geboden tegen slechte weersomstandigheden, gezondheidsrisico's en zo nodig roofdieren;
 - f. de houder van een dier welk in een gebouw of kooi wordt gehouden, er zorg voor draagt dat het dier daaruit niet kan ontsnappen;
 - g. de dieren voldoende ruimte hebben en de bezetting van de verblijven de materiële capaciteit van het verblijf niet overschrijdt.
 - h. bij beschikking kunnen er nadere regels worden opgesteld met betrekking tothet houden van dieren in een verblijf per diersoort en categorie van dieren.
3. Bij de inrichting van het verblijf van bij in dit staatsbesluit aangewezen diersoorten of categorieën van dieren wordt rekening gehouden met:
- a. het soorteigen bewegingsgedrag, door het verblijf te voorzien van zoveel mogelijk elementen lijkend op de natuurlijke leefomgeving;
 - b. het klimaat waarin de diersoort van nature leeft en het soorteigen bioritme, door het verblijf te voorzien van adequate beschutting en bescherming tegen voor de desbetreffende diersoort extreme weersomstandigheden en een adequate klimaatbeheersing en verlichting;
 - c. het soorteigen sociale gedrag, door het verblijf bij solitaire huisvesting te voorzien van een voor de diersoort geschikte rust- en schuilplaats en bij groepshuisvesting te voorzien van een rust- en schuilplaats die een dier de mogelijkheid biedt zich af te zonderen van de andere dieren;

- d. het soorteigen paringsgedrag, door de dieren op adequate wijze van elkaar te scheiden indien nakomelingen niet gewenst zijn of in het verblijf waarin de dieren gedurende paringstijd worden gehouden voorzieningen aan te brengen waardoor het soorteigen paringsgedrag mogelijk wordt gemaakt indien nakomelingen wel gewenst zijn en toegestaan zijn;
 - e. het soorteigen uitscheidingsgedrag, door het verblijf indien nodig, te voorzien van een voor de diersoort geschikte mestplaats.
4. Behuizingen, waaronder begrepen de vloer, waarin een dier verblijft en inrichtingen voor de beschutting voor een dier zijn op zodanige wijze ontworpen, gebouwd en onderhouden dat bij de dieren geen letsel of pijn wordt veroorzaakt en bevatten geen scherpe randen of uitsteeksels waaraan het dier zich kan verwonden.
 5. In de ruimte waarin een dier wordt gehouden, worden geen materialen en, in voorkomend geval, bodemdekking gebruikt die ongeschikt of schadelijk zijn voor het dier.
 6. De materialen, bedoeld in het vorige lid, kunnen eenvoudig worden gereinigd en indien nodig ontsmet.
 7. Zwemwater, stro of ander bodembedekkend materiaal wordt naar behoefte van de diersoort vervangen.
 8. Bij beschikking kunnen er nadere regels worden opgesteld met betrekking tot de inrichting van het verblijf per diersoort en categorie van dieren.

Artikel 6

De houder van het dier draagt er zorg voor dat een dier:

- a. wordt verzorgd door een persoon die beschikt over de voor die verzorging nodige kennis en vaardigheden welke is afgestemd op de behoeften van het dier, indien de houder wegens omstandigheden daartoe zelf niet in staat is;
- b. dat ziek of gewond lijkt onmiddellijk op passende wijze wordt verzorgd, zo nodig wordt afgezonderd in een passend onderkomen;
- c. een toereikende behuizing heeft onder voldoende hygiënische omstandigheden;
- d. een voor dat dier toereikende hoeveelheid gezond en voor de soort en de leeftijd geschikt voer krijgt toegediend op een wijze die past bij het ontwikkelingsstadium van het dier;
- e. toegang heeft tot een toereikende hoeveelheid water van passende kwaliteit of op een andere wijze aan zijn behoefte aan water kan voldoen;

- f. voldoende verse lucht of zuurstof krijgt.

HOOFDSTUK 3 DIERENMISHANDELING

Artikel 7

1. Als gedraging als bedoeld in artikel 5 van de wet worden onder andere aangewezen:
 - a. het zich ontdoen van een dier;
 - b. het schoppen van een dier;
 - c. het zodanig slaan van een dier dat dit letsel ten gevolge heeft;
 - d. het onderwerpen van een dier aan een explosieve, bijtende of brandende stof;
 - e. het weiden van een dier op niet beweidbaar land of, anders dan voor korte duur, weiden op slecht beweidbaar land;
 - f. het zich vervoeren of verplaatsen, het zich laten vervoeren of laten verplaatsen of een ander doen vervoeren of doen verplaatsen op een dier of in of op een vervoermiddel dat wordt voortbewogen door een dier, indien dat vervoeren of verplaatsen de krachten van dat dier kennelijk te boven gaat, of indien het dier daartoe kennelijk niet geschikt is;
 - g. het verwaarlozen van een dier.
2. Bij beschikking kunnen er nadere regels worden vastgesteld met betrekking tot de gedragingen als bedoeld in dit artikel.

HOOFDSTUK 4 DODEN VAN DIEREN

Artikel 8

1. Bij het doden van dieren en daarmee verband houdende activiteiten worden de dieren elke vermijdbare vorm van pijn, spanning of lijden bespaard.
2. Het doden van dieren bestemd voor de slacht zal geschieden volgens de wet van 27 februari 2017, houdende regels betreffende de officiële inspectie van vlees en overige producten van dierlijke oorsprong (Wet Inspectie Vlees en overige Dierlijke Producten), afgekondigd in het S.B. 2017 no. 17.

3. De gevallen waarin de dieren mogen worden gedood zijn onder andere:
 - a. ter beëindiging of voorkoming van onmiddellijk gevaar voor mens of dier;
 - b. dat het doden in het belang is van het dier vastgesteld door een dierenarts;
 - c. dat doden bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is voorgeschreven;
 - d. ter beëindiging van ondraaglijk lijden van het dier;
 - e. vanwege niet te corrigeren gevaarlijke gedragskenmerken.
4. Een dier wordt gedood door middel van een methode die waarborgt dat de dood onmiddellijk of ná bedwelming, maar vóórdát de bewusteloosheid is geweken, intreedt.
5. In afwijking van het voorgaande lid behoeft een dier niet te worden bedwelmd indien een dier moet worden gedood:
 - a. ter beëindiging of voorkoming van onmiddellijk gevaar voor mens of dier; of
 - b. ter beëindiging van ondraaglijk lijden van het dier
6. Het doden van dieren en daarmee verband houdende activiteiten worden uitgevoerd door personen die de nodige kennis en vaardigheden bezitten om de taken humaan en doeltreffend uit te voeren.
7. Bij beschikking kunnen voor de daarin te onderscheiden diersoorten of categorieën dieren nadere regels worden vastgesteld ten aanzien van de in het voorgaande lid bedoelde kennis en vaardigheden.

HOOFDSTUK 5

SCHEIDEN VAN EEN DIER MET MOEDERDIER

Artikel 9

1. Dieren mogen worden gescheiden van het moederdier:
 - a. indien zij de vastgestelde leeftijd die voor de aangewezen diersoort geldt, hebben bereikt; of
 - b. indien daartoe de noodzakelijkheid bestaat met het oog op de gezondheid en de welzijn van het dier of het moederdier.

2. Bij beschikking kunnen naar gelang de internationale en nationale ontwikkelingen leeftijden voor verschillende diersoorten of categorieën van dieren worden vastgesteld.

HOOFDSTUK 6 FOKKEN VAN DIEREN

Artikel 10

1. De fokmethoden worden toegepast op zodanige wijze dat bij het dier geen onnodig pijn, letsel, stress of ander ongerief wordt veroorzaakt.
2. Het is verboden sperma te winnen door middel van elektrische prikkeling.
3. Het tweede lid geldt niet voor spermawinning ten behoeve van een gecoördineerd fokprogramma, mits het dier onder algehele narcose is gebracht en de elektrische prikkeling geschiedt door of onder toezicht van een dierenarts.
4. Bij of krachtens beschikking kunnen voor het onderwerp, bedoeld in het eerste lid, regels worden gesteld omtrent de bij deze maatregel aangewezen diersoorten of diercategorieën die betrekking hebben op onder meer:
 - a. een verbod op het fokken of het voor de fok gebruiken van:
 - 1°. dieren die beschikken over een bepaalde aandoening die, of een uiterlijk kenmerk dat, de gezondheid of het welzijn van het dier of de nakomelingen van het dier kan aantasten;
 - 2°. dieren die een gevaar kunnen opleveren voor de veiligheid van mens of dier, en
 - 3°. andere bij of krachtens beschikking aangewezen dieren, diersoorten of diercategorieën;
 - b. verbod op bepaalde fokmethoden;
 - c. het voorafgaand aan het fokken door de fokker te verrichten of te doen verrichten onderzoek bij dieren waarmee wordt gefokt naar de aanwezigheid van aandoeningen die de gezondheid of het welzijn van de dieren of de nakomelingen van die dieren kunnen aantasten;
 - d. hygiëne, het voorkomen van de verspreiding van dierziekten, zoönosen en ziekteverschijnselen, en het weren van ziekteverwekkers;
 - e. het aantal nesten of nakomelingen die dieren gedurende een bepaalde

- periode krijgen, en;
f. de bij te houden en over te leggen gegevens.

HOOFDSTUK 7 LICHAMELIJKE INGREPEN BIJ DIEREN

Artikel 11

1. De volgende lichamelijke ingrepen bij gewervelde dieren zijn toegestaan onder de daarbij vermelde voorwaarden:
 - a) Runderen:
 - i) Vriesbranden;geensedatievereist
 - ii) Brandmerken uitsluitend waar vriesbranden niet mogelijk is; sedatie vereist
 - iii) Castratie, uitsluitend met behulp van de chirurgische methode of met behulp van de hemostatische tang; geen sedatie vereist
 - iv) Verwijderen van de bijtepels uitsluitend met behulp van de chirurgische methode of met behulp van de hemostatische tang; sedatie vereist
 - v) Perforeren van het neusseptum uitsluitend voor het plaatsen van een neusring bij stieren met gepaste tang; geen sedatie vereist
 - vi) Onthoornen mag slechts gebeuren indien noodzakelijk voor de veiligheid en de bescherming van het personeel en de overige dieren; verdoving vereist
 - vii) Verwijderen van de hoorngroecipunt bij de kalveren geschiedt slechts door middel van thermocauterisatie tot de leeftijd van twee maanden; verdoving vereist
 - viii) Perforeren of inkepen van het oor geschiedt slechts voor het plaatsen van oormerken en oorplaatjes; verdoving niet vereist
 - b) Paarden, ezels, muilezels, muildieren:
 - i) Vriesbranden; geen verdoving vereist
 - ii) Brandmerken uitsluitend waar vriesbranden niet mogelijk is; sedatie vereist
 - iii) Castratie slechts door middel van de chirurgische methode of met behulp van de hemostatische tang; verdoving vereist
 - c) Schapen
 - i) Castratie door middel van de chirurgische methode; verdoving vereist
 - ii) Castratie met behulp van de hemostatische tang; sedatie vereist

- iii) Perforeren of inkepen van het oor, slechts voor het plaatsen van oormerken en oorplaatjes; verdoving of sedatie niet vereist
 - iv) Staartamputatie: slechts bij oaien en vulva moet bedekt blijven; door middel van chirurgische methode; sedatie vereist vanaf 2 weken leeftijd
 - v) Verwijderen van hoorngroei punt, mag slechts door thermische cauterisatie; verdoving vereist
 - vi) Verwijderen van bijtepels, uitsluitend door middel van de chirurgische methode of met behulp van de hemostatische tang; sedatie vereist vanaf de leeftijd van 6 weken
- d) Geiten
- i) Castratie door middel van de chirurgische methode; verdoving vereist
 - ii) Castratie met behulp van de hemostatische tang; sedatie vereist
 - iii) Perforeren of inkepen van het oor, slechts voor het plaatsen van oormerken en oorplaatjes; verdoving of sedatie niet vereist
 - iv) Verwijderen van hoorngroei punt, mag slechts door thermische cauterisatie; verdoving vereist
 - v) Verwijderen van bijtepels, uitsluitend door middel van de chirurgische methode of met behulp van de hemostatische tang; sedatie vereist vanaf de leeftijd van 6 weken
- e) Varkens
- i) Castratie, uitsluitend met de chirurgische methode, op een andere wijze dan door het scheuren van weefsels. Bij dieren ouder dan 7 dagen mag de ingreep alleen onder anesthesie en met langdurige analgesie worden uitgevoerd door een dierenarts
 - ii) Knippen van de tanden, mag niet routinematig gebeuren maar slechts indien er blijkt dat de uiers van de zeugen en oren of staarten van de varkens verwond zijn ingevolge het niet knippen en nadat nagegaan werd of deze problemen niet door een wijziging van de bedrijfsvoering voorkomen of verholpen hadden kunnen worden. Bij dieren ouder dan 7 dagen mag de ingreep alleen onder anesthesie en met langdurige analgesie worden uitgevoerd door een dierenarts
 - iii) Amputatie van de staart mag niet routinematig gebeuren, maar slechts in die gevallen waar staartbijten niet door een wijziging van de bedrijfsvoering voorkomen of verholpen kan worden. Bij dieren ouder dan 7 dagen mag de ingreep alleen onder anesthesie

- en met langdurige analgesie worden uitgevoerd door een dierenarts
- iv) Perforeren of inkepen van het oor, mag slechts voor het plaatsen van oormerken en oorplaatjes; verdoving of sedatie is niet vereist
 - i) Perforeren van het neusseptum; uitsluitend voor het plaatsen van een neusring bij varkens die buiten op zachte ondergrond gehouden worden en fokberen; sedatie niet vereist
- f) Pluimvee en vogels
- i) Wegnemen van minder dan een derde van de bek mag:
 - (1) niet routinematig gebeuren maar slechts in die gevallen waar kannibalisme niet door een wijziging van de bedrijfsvoering voorkomen of verholpen kan worden
 - (2) worden uitgevoerd door een persoon met de nodige kennis en kunde bij jonger dan 10 dagen en wel slechts bij kippen en kalkoenen
 - ii) Wegnemen van de eerste phalanx van de achterste en middelste teen, uitsluitend bij mannelijke kuikens jonger dan 72 uren en bestemd voor de reproductie; sedatie niet vereist
 - iii) Wegnemen van de groeipunt van de sporen, uitsluitend bij mannelijke kuikens jonger dan 72 uren en bestemd voor de reproductie; sedatie niet vereist
 - iv) Leewieken mag:
 - (1) niet routinematig gebeuren, maar slechts in die gevallen waar de mogelijkheid tot vliegen moet worden ingeperkt om ernstiger lijden te voorkomen
 - (2) bij siervogels en voor pluimvee die gewoonlijk in niet afgesloten ruimten gehouden worden om het ontsnappingsrisico te beperken;
 - (3) bij voor de productie gehouden parelhoenders om verwondingen door opvliegen te vermijden
 - (4) slechts gebeuren tot de leeftijd van 10 dagen bij de ganzen en eenden en tot de levensduur van 72 uren bij de andere soorten.
- g) Honden
- i) Castratie of sterilisatie door gebruik van de chirurgische methode; verdoving vereist
 - ii) Wegnemen van wolfsklauwtjes door gebruik van chirurgische methode, verdoving niet vereist tijdens eerste vier levensdagen

- h) Katten
 - i) Castratie of sterilisatie door gebruik van de chirurgische methode; verdoving vereist
 - ii) Verwijderen van stukjes oorschelp mag slechts voor identificatie van zwervkatten, onder sedatie
- 2. Lichamelijke ingrepen uitgevoerd onder sedatie, verdoving of anesthesie mogen slechts uitgevoerd worden door dierenartsen.
- 3. Lichamelijke ingrepen niet uitgevoerd onder sedatie, verdoving of anesthesie mogen uitgevoerd worden door de paraveterinair en of de houder die over de nodige kennis en kunde bezit.
- 4. De lichamelijke ingrepen worden uitgevoerd op zodanige wijze dat bij het dier niet onnodig pijn of letsel wordt veroorzaakt en het dier niet meer dan nodig in zijn functioneren wordt belemmerd.
- 5. Bij beschikking kunnen er regels worden vastgesteld per diersoort of categorie van dieren.
- 6. Het vriesbranden en brandmerken van de dieren zoals bedoeld in lid 1a sub i en ii en lid 1b sub i en ii is slechts toegestaan voor de periode waarin bij beschikking nog geen ander lichamelijk ingreep als vervanging is vastgesteld.

HOOFDSTUK 8 HANDEL IN DIEREN

Artikel 12

- 1. Degene die bedrijfsmatig aangewezen soorten of categorieën van dieren verkoopt, te koop aanbiedt, koopt, verhuurt, aflevert of deze ten behoeve daarvan voor handen heeft, houdt de dieren op zodanige wijze zoals omschreven in artikel 5 en 6.
- 2. De houder als bedoeld in bovengenoemd lid beschikt, indien nodig, over een adequate quarantainevoorziening en een ruimte die ingericht kan worden als behandelruimte.

Artikel 13

Het bedrijf beschikt over een bedrijfsprotocol met daarin opgenomen een eenduidig beleid met betrekking tot:

- a. de ontsnapping van dieren;
- b. de voedingsaspecten, zoals bedoeld in artikel 6 sub d en e; en

- c. de preventieve en curatieve diergeneeskundige verzorging van de dieren.

Artikel 14

1. De houder van het bedrijf voert een inzichtelijke registratie van elk dier of diergroep, waaruit de mutaties van de diersoorten en de ziektegeschiedenis blijken.
2. De registratie bevat in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. de wetenschappelijke soortnaam en het aantal;
 - b. het geslacht, indien mogelijk en relevant;
 - c. datum van verkrijging of geboortedatum;
 - d. bij overdracht of verkrijging: de bestemming en de herkomst van de dieren en indien van toepassing, de nummers van de in- en uitvoerdocumenten en certificaten;
 - e. identificatie van het dier of de diergroep door het ringnummer, het tatoeagenummer, het microchipnummer of, indien een registratienummer ontbreekt, een omschrijving aan de hand van bijzondere uiterlijke kenmerken;
 - f. bij vertrek van een dier of diergroep: de datum en reden van vertrek en de naam en het adres van de eindbestemming;
 - g. bij bezoek van de dierenarts: de datum van dit bezoek, alsmede de gezondheidstoestand van het dier;
 - h. in geval van sterfte: de datum en de oorzaak.
3. Het register wordt regelmatig bijgewerkt.
4. Bij vertrek gaat het dier of de diergroep vergezeld van een afschrift van alle op basis van het eerste lid bijgehouden relevante registers en documenten.
5. De gegevens, bedoeld in lid 1 worden gedurende drie jaar na de dood of het vertrek van het dier of de diergroep bewaard en worden op verzoek aan de bevoegde autoriteiten overgelegd.

Artikel 15

1. Houders van bedrijven die handelen in dieren, met uitzondering van de houders van landbouwhuisdieren met als primair doel productie, moeten een veterinaire vergunning aanvragen bij het Hoofd van de Veterinaire Dienst met inachtneming van de door de minister bij beschikking vast te stellen procedure, vorm en vergoeding voor behandeling van de aanvraag.

2. Het Hoofd van de Veterinaire Dienst beslist binnen veertien dagen na indiening van de aanvraag over de aanhouding, verlening of weigering van een veterinaire vergunning.
3. Bij de aanvraag ingevolge lid 1 worden de voorgenomen activiteiten van het bedrijf gespecificeerd.
4. Veterinaire vergunningen voor de exploitatie van een inrichting krachtens deze wet worden verleend voor een periode van 3 (drie) jaar.
5. Aanvragen voor verlenging van de veterinaire vergunning worden, tenzij anders voorgeschreven, ten minste twee maanden vóór het verstrijken van de termijn van de veterinaire vergunning, ingediend.
6. Het Hoofd verleent of verlengt een veterinaire vergunning na vastgesteld te hebben dat het bedrijf voldoet aan de voorwaarden van artikel 12 tot en met artikel 14 van dit staatsbesluit;
7. Indien de houder van het bedrijf niet voldoet aan artikel 12 tot en met artikel 14 van dit staatsbesluit, kan het Hoofd van de Veterinaire Dienst de houder van het bedrijf verplichten tot het aanpassen, verwijderen of aanbrengen van specifieke voorzieningen onder vermelding van een bepaalde termijn, die ten hoogste twee jaar bedraagt, waarbinnen zulks dient te geschieden. Gedurende die periode blijft slechts die gedeelte van het bedrijf open waar er wel is voldaan aan gestelde voorschriften of aan de vergunningsvoorwaarden.
8. Indien de houder van het bedrijf niet binnen de gestelde termijn voldoet aan de verplichtingen, bedoeld in lid 7, wordt de veterinaire vergunning door het Hoofd van de Veterinaire Dienst ingetrokken of gewijzigd en wordt het bedrijf van de houder geheel of gedeeltelijk afgesloten. Er worden dan procedures op gang gezet voor een geschikte herplaatsing van de betrokken dieren, en wel binnen een redelijk termijn.
9. Indien, na verlening van de veterinaire vergunning, het Hoofd bekend is geworden van omstandigheden die, waren ze hem bekend geweest ten tijde van de behandeling van de veterinaire vergunningsaanvraag, geresulteerd zouden hebben in de afwijzing van de aanvraag of in het opleggen van voorwaarden, kan door hem de veterinaire vergunning worden ingetrokken of aan de veterinaire vergunning voorwaarden worden verbonden.
10. De veterinaire vergunning kan eveneens worden ingetrokken indien de vergunninghouder in strijd handelt met de regelingen en voorschriften gegeven bij of krachtens deze wet.
11. Elke beslissing van het Hoofd als bedoeld in dit artikel wordt op schrift gesteld.

HOOFDSTUK 9 VERVOEREN VAN DIEREN

Artikel 16

1. Iedere vervoerder van dieren, waaronder landbouwhuisdieren, dient de nodige maatregelen te treffen zodat het vervoeren op zodanige wijze geschiedt, dat wordt voorkomen dat de dieren letsel wordt toegebracht of onnodig lijden.
2. De in lid 1 bedoelde maatregelen houden onder meer in:
 - a) het vooraf treffen van de nodige voorzieningen om de duur van het transport tot een minimum te beperken en tijdens het transport in de behoeften van de dieren te voorzien;
 - b) het vooraf vaststellen dat de dieren geschikt zijn voor het voorgenomen transport;
 - c) dat het vervoermiddel zodanig ontworpen en geconstrueerd moet zijn, en het moet op zodanige wijze worden onderhouden en gebruikt dat de dieren letsel en lijden bespaard blijven en dat hun veiligheid is gegarandeerd;
 - d) dat de laad- en losvoorzieningen zodanig zijn ontworpen en geconstrueerd, en op zodanige wijze worden onderhouden en gebruikt dat de dieren letsel en lijden bespaard blijven en dat hun veiligheid is gegarandeerd;
 - e) dat het personeel welke met de dieren omgaat, de nodige opleiding of bekwaamheid heeft, naar gelang van het geval, en zijn werkzaamheden uitvoert zonder gebruikmaking van geweld of een methode die de dieren onnodig angstig maakt of onnodig letsel of leed toebrengt;
 - f) dat het transport zonder oponthoud tot de plaats van bestemming wordt uitgevoerd, en de omstandigheden voor het welzijn van de dieren regelmatig worden gecontroleerd en naar behoren in stand worden gehouden;
 - g) dat de dieren beschikken, gelet op hun grootte en op het voorgenomen transport, over voldoende vloeroppervlak en stahoogte;
 - h) dat de dieren op gezette tijden water, voeder en rust krijgen, in kwaliteit en in kwantiteit afgestemd op hun soort, grootte en reistijd.

3. Elk transport van dieren als bedoeld in lid 1 en 2, welke worden vervoerd tussen productie eenheden en van een productie eenheid naar een slachthinrichting, dient te zijn geregistreerd op een transportformulier, afgegeven door het Ministerie.
4. Bij beschikking kunnen er nadere regels worden vastgesteld betreffende het vervoer van dieren, waaronder landbouwhuisdieren en daarmee samenhangende activiteiten.
5. Deze regels kunnen onder meer betrekking hebben op:
 - a. het uitvoeren van controles en inspecties die relevant zijn voor de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten;
 - b. de vervoermiddelen die ten behoeve van het vervoeren van dieren worden gebruikt, alsmede hun uitrusting en inrichting;
 - c. kooien, kisten, kratten, dozen en dergelijke voorwerpen die ten behoeve van het vervoer van dieren worden gebruikt en daartoe kennelijk bestemd zijn;
 - d. de beladingsdichtheid van vervoermiddelen;
 - e. het in- en uitladen van de dieren;
 - f. de duur en afstand van vervoer;
 - g. de procedure voor het verkrijgen van de transportformulier.

HOOFDSTUK 10

HET GEBRUIK VAN DIEREN BIJ WEDSTRIJDEN

Artikel 17

1. Onder de wedstrijden waarbij de snelheid of de kracht van dieren wordt beproefd, genoemd in artikel 15 van de wet, vallen onder andere:
 - a. behendigheidswedstrijden van honden;
 - b. paardenrace;
 - c. paardrijspringwedstrijden;
 - d. dressuurwedstrijden van paarden;
 - e. cross country;
 - f. paardrijbehendigheids- en westernwedstrijden;
2. De leeftijd van de dieren die mogen deelnemen aan de wedstrijden in boven genoemd lid, worden als volgt vastgesteld:
 - a. voor honden: twee en een half jaren;
 - b. voor renpaarden: twee jaren;

- c. voor rijpaarden: drie jaren;
 - d. voor springpaarden: drie en een half jaren.
3. De dieren die deelnemen aan de wedstrijden zoals genoemd in lid 1 moeten:
- a. in een goede gezondheidstoestand verkeren;
 - b. de gezondheidstoestand wordt beoordeeld door een dierenarts.
4. De frequentie, waarin de dieren mogen deelnemen, is als volgt:
- a. honden bij behendigheidswedstrijden: viermaal per dag;
 - b. springen bij paardrijwedstrijden: tweemaal per dag;
 - c. dressuurwedstrijden bij paarden: viermaal per dag;
 - d. race bij paardrijwedstrijden: tweemaal per dag.
5. Afhankelijk van de nationale ontwikkelingen kunnen andere wedstrijden worden toegevoegd in lid 1 met bij of per beschikking vastgestelde regels.

HOOFDSTUK 11 DIERENTUINEN, DIERENASIEL – EN ANDERE DIERENVERBLIJVEN

Artikel 18

1. Het houden, inrichten en verzorgen van dieren in een dieren tuin, dierenasiel – en andere dierenverblijven geschiedt overeenkomstig artikel 5, artikel 6 en artikel 12 lid 2.
2. Van de bepalingen, als bedoeld in artikel 5 lid 2 onder c en artikel 5 lid 3 onder a en b, kan tijdelijk worden afgeweken indien er opvang wordt geboden aan een dier of diergroep waarvoor voldoende deskundigheid aanwezig is, maar waardoor de capaciteit van de dieren tuin – en andere dierenverblijven wordt overschreden en de opvang niet elders op betere wijze kan plaatsvinden.

Artikel 19

Het tonen van dieren in een dieren tuin aan het publiek geschiedt slechts indien:

1. de instandhouding van de diersoorten wordt bevorderd door het uitvoeren van ten minste één van de volgende activiteiten:
 - a. de deelname aan onderzoek dat gunstige gevolgen heeft voor het behoud van de diersoorten, de opleiding van het personeel in voor het onderzoek relevante vaardigheden en de uitwisseling van de verkregen informatie met andere dieren tuinen;
 - b. de diertuin zoveel mogelijk deelneemt aan bestaande programma's met betrekking tot het fokken van dieren in gevangenschap, het herstel van de populatie of het herintroduceren van soorten in hun natuurlijke omgeving.
2. de diertuin beschikt over een informatief en educatief programma met betrekking tot de tentoongestelde diersoorten. Bij het verstrekken van informatie worden de dieren zoveel mogelijk in hun biologische en ecologische context geplaatst.
3. de diertuin beschikt over een beleidsprotocol met daarin opgenomen een eenduidig beleid met betrekking tot de in artikel 6 sub a en ben artikel 12 lid 2 genoemde onderwerpen en dienovereenkomstig handelt.
4. bij de transactie van dieren moet de diertuin zich ervan verzekert dat de ontvangende partij de dieren houdt, huisvest en verzorgt op een wijze die in overeenstemming is met de eisen van dit besluit.
5. de diertuin beschikt over een noodplan met betrekking tot de ontsnapping van dieren.
6. de diertuin beschikt over een protocol met betrekking tot de voedingsaspecten, zoals bedoeld in artikel 6 sub d en e en de preventieve en curatieve diergeneeskundige verzorging van de dieren, dat is opgesteld onder begeleiding van een dierenarts.
7. er wordt gehandeld overeenkomstig de artikelen 14 en 15.
8. De veterinaire vergunning aanvraag voor een diertuin bevat in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. het aantal en de soorten te houden wilde dieren;
 - b. het aantal dagen per jaar dat de diersoorten worden tentoongesteld aan het publiek;
 - c. informatie over het aantal personeelsleden en hun kwalificatie;
 - d. een plattegrond met een weergave van:
 - i. de locatie van de quarantainevoorziening en de behandelruimte;
 - ii. de afmeting en inrichting van de dierenverblijven en de daarin verblijvende aantallen dieren, per diersoort;

- e. een afschrift van het beleidsprotocol

Artikel 20

1. Dedierenasiel – en andere dierenverblijven beschikken over een beleidsprotocol met daarin opgenomen een eenduidig beleid met betrekking tot de in artikel 6 sub a en b en artikel 12 lid 2 genoemde onderwerpen en dienovereenkomstig handelen.
2. Bij de transactie van dieren moeten de dierenasiel – en andere dierenverblijven zich ervan verzekeren dat de ontvangende partij de dieren houdt, huisvest en verzorgt op een wijze die in overeenstemming is met de eisen van dit besluit.
3. De dierenasiel – en andere dierenverblijven beschikken over een noodplan met betrekking tot de ontsnapping van dieren.
4. De dierenasiel – en andere dierenverblijven beschikken over een protocol met betrekking tot de voedingsaspecten, zoals bedoeld in artikel 6 sub d en e en de preventieve en curatieve diergeneeskundige verzorging van de dieren, dat is opgesteld onder begeleiding van een dierenarts.
5. De dierenasiel – en andere dierenverblijven handelen overeenkomstig de artikelen 14 en 15.
6. De veterinaire vergunning aanvraag voor een dierenasiel – en andere dierenverblijven bevat in ieder geval de volgende gegevens:
 - a. het aantal en de soorten te houden dieren;
 - b. informatie over het aantal personeelsleden en hun kwalificatie;
 - c. een plattegrond met een weergave van:
 - i. de locatie van de quarantainevoorziening en de behandelruimte;
 - ii. de afmeting en inrichting van de dierenverblijven en de daarin verblijvende aantallen dieren, per diersoort;
 - d. een afschrift van het beleidsprotocol

HOOFDSTUK 12 OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 21

1. De houders van dieren niet zijnde een bedrijf, dierentuin, dierenasiel- en andere dierenverblijven, die bij de inwerkingtreding van dit staatsbesluit nog niet voldoen aan het bepaalde in artikelen 4, 5 en 6 krijgen ten

hoogste 3 jaar de gelegenheid om aan de vereisten van deze genoemde artikelen te voldoen.

2. De artikelen 4, 12, 13, 15 en 18 zijn niet van toepassing op de houder van een bedrijf en de houder van een dierentuin, dierenasiel – en andere dierenverblijven, waarvan de houder kan aantonen dat deze vóór de datum van inwerkingtreding van dit staatsbesluit, in gebruik zijn genomen. Voor hun geldt een overgangsregeling van 10 jaren.

HOOFDSTUK 13 SLOTBEPALINGEN

Artikel 22

1. Dit staatsbesluit wordt aangehaald als: Besluit Dierenwelzijn.
2. Het wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Het treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van zijn afkondiging.
4. De Minister van Landbouw, Veeteelt en Visserij is belast met de uitvoering van dit staatsbesluit.

Gegeven te Paramaribo, de 2e februari 2018,

DESIRÉ D. BOUTERSE

Uitgegeven te Paramaribo, de 13e februari 2018
De Minister van Binnenlandse Zaken,

M.M.F. NOERSALIM

STAATSBESLUIT van 2 februari 2018, ter uitvoering van de Wet Dierenwelzijn Besluit Dierenwelzijn.**NOTA VAN TOELICHTING**

Ter uitvoering van de Wet Dierenwelzijn worden in dit staatsbesluit nadere regels gegeven die verband houden met de bevordering van het welzijn van dieren.

Het gaat om bepalingen omtrent omtrent de wijze waarop dieren mogen worden gehouden, het mishandelen van dieren, het fokken van dieren, het uitvoeren van lichamelijke ingrepen op dieren, het doden van dieren, het vervoeren van dieren, het gebruik van dieren bij wedstrijden, handel in dieren en de exploitatie van dierentuinen, dierenasiel- en andere dierenverblijven.

Houden van dieren

In de beschikking zoals aangehaald in artikel 4 van dit staatsbesluit worden dieren die reeds onder de bescherming van de Jachtwet vallen, uitgezonderd. Bij de wijze van het houden van dieren in artikel 5 is er rekening gehouden met de vijf vrijheden van dieren, zoals wereldwijd erkent. Belangrijk hierbij is dat het soortelijke gedrag van het betreffende diersoort altijd gerespecteerd dient te worden.

Dierenmishandeling

In artikel 7 van dit staatsbesluit zijn enkele gedragingen opgesomd die kunnen worden gekwalificeerd als dierenmishandeling. De vijf internationale vrijheden worden als leidraad gebruikt om vast te stellen of er sprake is van een verwijtbare verwaarlozing van het dier. De gedragingen in dit artikel hebben betrekking op het toebrengen van pijn en letsel aan een dier en gedragingen die het welzijn van een dier kunnen aantasten. Het betreft geen limitatieve opsomming.

Doden van dieren

Artikel 6 van de Wet Dierenwelzijn geeft aan dat bij staatsbesluit regels worden vastgesteld omtrent het doden van dieren. Het doden van dieren bestemd voor de slacht zal geschieden conform de Wet van 27 februari 2017 houdende regels betreffende de officiële inspectie van vlees en overige producten van dierlijke oorsprong (Wet Inspectie Vlees en overige Dierlijke Producten, afgekondigd in S.B. 2017 no. 17).

Dieren die niet onder de werking van de Wet Inspectie Vlees en overige Dierlijke Producten vallen, worden gedood door middel van een methode die waarborgt dat de dood onmiddellijk of na bedwelming, maar vóórdat de bewusteloosheid is geweken, intreedt.

Maar ter beëindiging of voorkoming van onmiddellijk gevaar voor mens of dier of ter beëindiging van ondraaglijk lijden van het dier heeft een dier niet te worden bedwelmd indien een dier moet worden gedood.

Het doden geschiedt door personen met de nodige kennis en vaardigheden om de taken humaan en doeltreffend uit te voeren.

Bij beschikking kunnen voor de daarin te onderscheiden diersoorten of categorieën dieren nadere regels worden vastgesteld ten aanzien van de bedoelde kennis en vaardigheden.

Fokken van dieren

Deze bepaling is onder andere opgenomen om ernstige erfelijke lichamelijke afwijkingen, ernstige gedragsafwijkingen, ziekten en kenmerken die schadelijke gevolgen kunnen hebben, te voorkomen bij de nakomelingen van de betrokken dieren. Daarnaast moet ook worden voorkomen dat het aantal nesten of nakomelingen die het dier krijgt, de gezondheid en het welzijn van dat dier of diens nakomelingen benadeelt.

Bij het fokken van dieren in het kader van productie moet er aandacht worden besteed aan de criteria die bijdragen tot de verbetering van het vee, het behoud en de ontwikkeling van genetische lijnen, rekening houdende met het welzijn en de gezondheid van de dieren.

Lichamelijke ingrepen bij dieren

In artikel 11 zijn de toegestane lichamelijke ingrepen bij gewervelde dieren aangegeven. Daarbij is aangegeven op welke methode de verschillende lichamelijke ingrepen bij de gewervelde dieren worden uitgevoerd en wie het mag uitvoeren. Lichamelijke ingrepen uitgevoerd onder sedatie, verdoving of anesthesie mogen slechts uitgevoerd worden door dierenartsen. Lichamelijke ingrepen niet uitgevoerd onder sedatie, verdoving of anesthesie mogen uitgevoerd worden door de paraveterinair en door een persoon die over de nodige kennis en kunde bezit. De hedendaagse veehouder en door hem ingeschakelde beroepsoefenaars zijn door hun grondige vaktechnische kennis in staat om zelf eenvoudige ingrepen te verrichten. Hierdoor wordt het verantwoord geacht dat

bepaalde ingrepen door houders van dieren of door hen ingeschakelde beroepsoefenaars worden verricht. Elke lichamelijke ingreep wordt uitgevoerd op zodanige wijze dat bij het dier niet onnodig pijn of letsel wordt veroorzaakt en het dier niet meer dan nodig in zijn functioneren wordt belemmerd.

Onder 'bedrijfsvoering' in artikel 11 lid 1 sub e en f wordt geen bedrijfsvoering in de zin van administratie of strategie van het bedrijf bedoeld maar de wijze of de manier waarop een inrichting of een verblijf wordt bestuurd of beheerd, de wijze waarop de hokken worden ingedeeld, ingericht en plaatsing van de dieren daarin. Het knippen van de snavel of de amputatie van de staart bij varkens kan voorkomen worden door onder andere het plaatsen van minder dieren in een hok of het plaatsen van speeltjes in het hok (verrijking van de leefomgeving van de dieren).

Handel in dieren

De algemene regels omtrent het houden van dieren gelden ook bij het drijven van handel in dieren, vooral wanneer zij worden gehouden in een verblijf. Dat blijkt uit artikel 12.

Indien nodig, moet de houder ook beschikken over een adequate quarantainevoorziening en een behandelruimte.

Ten aanzien van de "adequate quarantainevoorziening en ruimte die ingericht kan worden als behandelruimte" in een bedrijf geldt dat deze van dien aard moeten zijn dat zij geschikt zijn voor het doel waarvoor zij worden bestemd. Hierbij is het noodzakelijk dat er een goed overzicht is over de dieren en daarnaast moeten de ruimten goed schoon te maken en te ontsmetten zijn.

In artikel 13 is bepaald dat het bedrijf dat handelt in dieren over een protocol moet beschikken in geval van ontsnapping van dieren. Dat protocol houdt verband met de te nemen maatregelen ten behoeve van de veiligheid van mens en dier bij het vangen en terugbrengen van het ontsnapte dier.

Artikel 15 heeft het over het veterinairevergunningsbeleid. Er is voor de term „veterinaire vergunning” gekozen om onderscheid te maken met de vergunningen die het ministerie van Handel, Industrie en Toerisme afgeeft. In het kader van transparantie wordt aangegeven op basis van welke voorwaarden deze veterinairevergunning wordt toegekend. Voor het in behandeling nemen van de aanvraag, wordt er bij ministeriële beschikking een vergoeding vastgelegd. Dit betekent niet dat wanneer de vergoeding voldaan is, er automatisch een veterinaire vergunning wordt verleend.

In artikel 15 lid 7 en 8 zijn onder andere bepaald dat een bedrijf tijdelijk kan worden gesloten voor het publiek. Daarbij kan eveneens bepaald worden dat bepaalde diersoorten niet meer gehouden mogen worden in de dierentuin. In geval er een tijdelijke of gehele sluiting noodzakelijk blijkt, zullen er een dan procedures op gang worden gezet voor een geschikte herplaatsing van de betrokken dieren, en wel binnen een redelijk termijn.

Vervoeren van dieren

Gedurende het vervoeren van dieren kunnen er verschillende fases zijn waarbij het dierenwelzijn kan worden aangetast. Goed transport van dieren vereist kennis van het diersoort, transport en de risico's tijdens het transport. In de beschikking zal onder andere een onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende manieren van transport, omdat elke type transport zijn eigen voorwaarden en beperkingen met zich meebrengt.

Gebruik van dieren bij wedstrijden

De wedstrijden welke worden gehouden, zijn aangegeven in artikel 17 lid 1. Het gebruiken van deze dieren bij wedstrijden is aan voorwaarden gebonden. De deelnemende dieren moeten in goede conditie verkeren en gezond zijn. Het aantal keren dat zij mogen deelnemen aan wedstrijden en de leeftijd vanaf wanneer zij mogen deelnemen is ook aangegeven in dit staatsbesluit. In artikel 17 lid 2 is de minimum leeftijd aangegeven. Het aangeven van een maximale leeftijd voor deelname aan wedstrijden is niet mogelijk. Dit hangt af van de diersoort en diens fysieke gesteldheid (gezondheidssituatie). Het levensduur van een dier kan wel worden ingeschat maar sommige dieren kunnen zelfs langer leven en vanwege een goede conditie toch nog blijven deelnemen aan een wedstrijd. De regels in dit artikel zijn gebaseerd op internationale vereisten zoals regels van de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE) waarvan Suriname lid is.

Dierentuinen, dierenasiel- en andere dierenverblijven

Ook op dierentuinen, dierenasielen- en andere dierenverblijven hebben de regels omtrent handel in dieren overeenkomstige toepassing.

Overgangsbepalingen

In artikel 21 is een overgangsbepaling opgenomen bestemd voor de houder van een bedrijf, dierentuin, dierenasiel- en andere dierenverblijf indien zij kunnen aantonen dat zij reeds operationeel waren vóór de datum van inwerkingtreding van dit staatsbesluit. Het is echter noodzakelijk om in de periode van de overgangsregeling een tussentijdse evaluatie uit te voeren, zodat op tijd de vereiste aanpassingen kunnen worden doorgevoerd om te kunnen voldoen aan de regelgeving uit dit staatsbesluit. Er is ook een overgangsperiode opgenomen voor houders van dieren, niet zijnde in een bedrijf, dierentuin, dierenasiel- en andere dierenverblijven om hun ruimschoots de gelegenheid te geven om te kunnen voldoen aan de verplichtingen zoals vastgesteld in artikel 5 lid 1 en artikel 6 van dit staatsbesluit. In dit kader is het noodzakelijk dat houders van dieren regelmatig worden geïnformeerd omtrent het in orde maken van de wettelijke vereisten. Bij de bepaling van de overgangsperiode is er rekening gehouden met de investeringsgrootte en de moeilijkheidsgraad.

Paramaribo, 2 februari 2018,

DESIRÉ D. BOUTERSE